

Opfer der Shoa

BASISINFORMATION und AUFGABENSTELLUNG

Millionen Menschen wurden in Konzentrationslagern ermordet oder kamen in der Shoa (im Holocaust) um.

Nach dem Ende des Zweiten Weltkriegs versuchten viele Überlebende ihre Angehörigen zu finden. Diese Suche gestaltete sich nach den Wirren des Krieges jedoch äußerst schwierig. Man denke nur an die Zerstörung vieler Städte und Dörfer, die Flucht, Verschleppung und den Tod von Millionen Menschen, die Vernichtung von Dokumenten etc.

Ins Ausland geflohene Juden und Jüdinnen wussten vielfach nicht, was aus ihren Angehörigen in der Heimat geworden war. Kinder suchten nach ihren Eltern, Eltern nach ihren Kindern. Zeugen wurden befragt, Berichte gesammelt und Listen der Vermissten und Toten zusammengestellt, um über den Verbleib bzw. das Schicksal von Menschen Bescheid zu wissen. Häufig waren keine Belege mehr aufzufinden und die betroffenen Personen wurden als „vermisst“ deklariert und dann nach Jahren für „tot“ erklärt.

Erst mit den Kriegsverbrecher-Prozessen und der historischen Aufarbeitung der Geschichte des Zweiten Weltkriegs und der Shoa wurde man sich der Dimensionen des Völkermordes bewusst.

In Yad Vashem wurden und werden „Pages of Testimony“ (Gedenkblätter) gesammelt und archiviert. Verwandte gedenken damit ihrer toten Familienangehörigen, die sie in der Shoa verloren haben: www.yadvashem.org (The Central Database of Shoah Victims' Names)

Selten sind Fotos, die diesen Seiten beigelegt wurden. Die folgenden drei Seiten stammen aus der Opfer-Datenbank von Yad Vashem.

Bitte nutzen Sie die folgenden Adressen:

Margot Gruenewald	http://207.232.26.141/YADVASHEM/16051232_275_6314/164.jpg
Simon Jacobs	http://207.232.26.141/YADVASHEM/18031856_242_5011/102.jpg
Benjamin Trauger	http://207.232.26.141/YADVASHEM/02111518_268_7339/234.jpg

Aufgabenstellung:

- Welche Informationen lassen sich zu den Personen finden?
- Wer hat die jeweilige Seite ausgefüllt, um an den/die Betreffende/n zu erinnern?
- Warum macht dies vielleicht ein Überlebender?
- Recherchieren Sie unter www.yadvashem.org zu Personen Ihrer Heimatgemeinde oder Region! (Nützen Sie auch andere Opferdatenbanken, wie zum Beispiel jene des DÖW – <http://de.doew.braintrust.at/shoahopferdb.html> – oder der Gedenkstätte Auschwitz-Birkenau – http://en.auschwitz.org.pl/m/index.php?option=com_wrapper&Itemid=31.)

YAD VASHEM

The Holocaust Martyrs' and Heroes' Remembrance Authority

Hall of Names

יד ושם

רשות הזיכרון לשואה ולגבורה

היכל השמות

Page of Testimony דף עד

דף עד לרישום והנצחה של הנספים בשואה; נא למלא דף עבור כל נספה בנפרד, בכתב ברור וכאותיות דפוס.
Page of Testimony for commemoration of the Jews who perished during the Holocaust; please fill in a separate form for each victim, in block capitals.

חוק זיכרון הנספה והגבורה-תש"ח 2833 קובע בסעיף 2 כי 'מטרתו של דף עד ושם היא לספק את הנוסח או זכרה של כל אלה שנהגו להקטין עולמו ונאספו את שמותיהם וקטרו בללא האפשרות להם חינוכית.
The Martyrs and Heroes Remembrance Law 5713-1953 determines in section 2 that: 'The task of Yad Vashem is to gather into the formalized material regarding all those members of the Jewish people who laid down their lives, who fought and rebelled against the Nazi enemy and his collaborators, and to perpetuate their names and those of the communities, organizations and institutions which were destroyed because they were Jewish.'

Maiden name: שם משפחה לפני הנשואין: Gruenewald	Victim's family name: שם משפחה של הנספה: Gruenewald
Previous/other family name: 	First name (also nicknames): שם פרטי (גם שם חובה/כינוי): Margot

Approx. age at death: גיל משוער בעת המוות: 17	Date of birth: תאריך לידה: 12.6.1926	Gender: מין: M/F ז/נ
---	--	--------------------------------

Nationality: הומיונות: German	Country: ארץ: Germany	Region: מחוז: Westphalia	Place of birth: מקום לידה: Bielefeld
---	---------------------------------	------------------------------------	--

Victim's Family name: father: שם משפחה: Gruenewald	First name: שם פרטי: Albert	אב הנספה
--	---------------------------------------	----------

Victim's Maiden name: mother: שם לפני הנישואין: Wolff	First name: שם פרטי: Selma	אם הנספה
---	--------------------------------------	----------

Victim's wife / husband: אישה/בעל של הנספה: single	No. of children: מספר ילדים: 	Family status: מצב משפחתי: 	Maiden name: שם לפני הנישואין: 	First name: שם פרטי: 	איש/אשה נטולת ילדים
--	---	---------------------------------------	---	---------------------------------	---------------------

Address: כתובת: Bielefeld Muehlenstr. 7	Country: ארץ: Germany	Region: מחוז: Westph.	Permanent residence: מקום מגורים קבוע: Bielefeld
---	---------------------------------	---------------------------------	--

Member of org./movement: חבר בארגון/תנועה: 	Place of work: מקום העבודה: 	Profession: קצוע: none
---	--	----------------------------------

Address: כתובת: Bielefeld Muehlenstr. 7	Country: ארץ: Germany	Region: מחוז: Westph.	Residence before deportation: מגורים לפני הגירוש: Bielefeld
---	---------------------------------	---------------------------------	---

אירועים / פעילות ותקופות בדרך המסע (מקור / גירוש / גטו / מסתור / בריחה / התנגדות / לשיחה / מקומות, אירועים ופעילויות במהלך המלחמה / הזדהות / מחנה / גטו / מחנה / בריחה / מחתרת / התנגדות / קרבות)

Date of death: תאריך המוות: 1943 / 1944	Country: ארץ: Germany	Region: מחוז: Auschwitz	Place of death: מקום המוות: Gaschamber
---	---------------------------------	-----------------------------------	--

Circumstances of death: **נסיבות המוות:**
Gaschamber

אני, החתום, מסמך בזה כי העדות שסופרת על גורמיה נכונה ואמתית לפי מיטב ידיעתי והכרתי.
I, the undersigned, hereby declare that this testimony is correct to the best of my knowledge.

Previous/maiden name: שם משפחה קודם: 	Family name: שם משפחה: Gruenewald	First name: שם פרטי: Helmut
---	---	---------------------------------------

State/Zip code: אזור/מיקוד: 	City: עיר: 	Appt: דירה: 	Entrance: כניסה: 	House: מס' בית: 	Street: רחוב:
--	-----------------------	------------------------	-----------------------------	----------------------------	--------------------------

Relationship to victim (last/other): הקרבה (מספחית/אחרת) לסופר: brother	I am / I am not a survivor: האני נרצל השואה / אינא: I am / I am not a survivor	Tel.: טל.: 	Country: מדינה:
---	--	-----------------------	----------------------------

בשם המשפחה ניתן לספק / בסמך / בכתובת בדיוק / בפרטים / בנסיבות / מקומות / הזדהות / מחנה / גטו / מחנה / בריחה / מחתרת / התנגדות / קרבות
Holocaust survivors may order a special form in which to fill in their details. During the war I was in a camp / ghetto / forest / the resistance / in hiding / had false papers (other relevant details)

Date: **תאריך:** 20.11.1999 Place: **מקום:** _____ Signature: **חתימה:** _____

YAD VASHEM

Martyrs' and Heroes' Remembrance Authority

P.O.B. 3477 Jerusalem, Israel

דף עדות
עדות בלאט

A Page of Testimony

אוסטראקס וואס אנדענק
פון אומקום און גבורה

<p>THE MARTYRS' AND HEROES' REMEMBRANCE LAW, 5713-1953 determines in article No. 2 that — The task of YAD VASHEM is to gather into the homeland material regarding all those members of the Jewish people who laid down their lives, who fought and rebelled against the Nazi enemy and his collaborators, and to perpetuate their</p>		<p>דאס געזעץ צום אנדענק פון אומקום און גבורה — יד ושם, תשי"ג 1953 טעלט פערט אין פארבאנדל נומער 2:</p> <p>די אויפגאבע פון יד ושם איז איינצואסלען אין הייליגער דעם אנדענק פון אלע יידן, וואס זענען נשחטליך, האבן זיך מסר נפש געווען, בעקעמט און זיך אנטקעגנגעשטעלט דעם נאציסן שונא און זיינע ארומגעלעפער, און זיי אליעמען, די קהילות, די ארגאניזאציעס און אינדיבידועלע, וועלכע זענען געווארן צוליב זייער אנבעהריקייט צום יידישן פאלק — יעדעל א דענקמאל. (געזעץ פון תשי"ג, י"ז אלול 1953)</p>		
	<p>1. פאמיליע נאמען * Family name * <u>Jacobs</u></p>		<p>2. מאטראמען (פאמיליע נאמען פאר דער חתונה) First Name (maiden name) <u>Simon</u></p>	
	<p>3. געבורטס-דאטע Date of birth <u>1925</u></p>		<p>4. ארט פון געבורט (טאט, לאנד) Place of birth (town, country) <u>Rotterdam Holland</u></p>	
	<p>5. נאמען פון פאטער Name of father <u>Phillip. Jacobs</u></p>		<p>6. נאמען פון מוטער Name of mother <u>Elisabet Grietje HAAGMAN</u></p>	
	<p>7. נאמען פון מאן אדער פון פרוי און איר מיידלעך-פאמיליע Name of spouse (if a wife, add maiden name) <u>daughter</u> Profession</p>		<p>8. בערוף Profession</p>	
<p>9. טאבילעך וואוינארט Place of residence before the war <u>Amsterdam</u></p>		<p>10. וואוינערטער בעת דער מלחמה Places of residence during the war <u>Amsterdam</u></p>		
<p>11. ארט, צייט און אומשטענדן פון טויט Circumstances of death (place, date, etc) <u>Auschwitz.</u></p>		<p>אין, דער אויטענעריבענער I, the undersigned <u>LHF. HAAGman.</u> וואס וואוינט (פולער אדריס) residing at (full address) _____ קרוישישאפט relationship to deceased <u>niece</u></p> <p>herby declare that this testimony is correct to the best of my knowledge. דערקלער דערטויט, אז די עדות וואס איך האב דא איבערגעגעבן, מיט אלע פרטים, איז א ריכטיקע לויט מיין בעסטען וויסן.</p> <p>אונטערשריפט Signature <u>LHF. Haagman</u> ארט און דאטע Place and date <u>24-10-91</u></p>		

...ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם... אשר לא יכרת:
...even unto them will I give in mine house and within my walls a place and a name... that shall not be cut off.

Nederlond
ביטע אומשרייבן יעדן נאמען פון אומגעקומענע אויף א באזונדער בלאט.
Please inscribe the name of each victim of the Holocaust on a separate form.

YAD VASHEM

The Holocaust Martyrs' and Heroes' Remembrance Authority

Hall of Names - P.O.B. 3477, Jerusalem 91034

יד ושם

רשות הזיכרון לשואה ולגבורה

היכל השמות - ת.ד. 3477, ירושלים 91034

Page of Testimony דף עד

דף עד לרישום והנצחה של הגשפים בשואה; נא למלא דף עבור כל נספה בנפרד, בכתב
memoriation of the Jews who perished during the Holocaust; please fill in a separate form for each victim, in block capitals

חוק זיכרון השואה והגיבורים-הישיב 1953 קובע בסעיף 2 כי "תפקידו של יד ושם הוא לאסוף אל המלחמה את זכרונם של כל אלה שמי וזמן היהודי
שנפל ומסרו את נפשם, ולחנן ולרדוד בזמן המצוי במחנהי המלחמה עם חברי עם, לחיות, לסיגנום ולספרות שיהיה בגלל המתייחסים לם היהודי
The Martyrs' and Heroes' Remembrance Law 5713-1953 determines in section 2 that: "The task of Yad Vashem is to gather into the memorial national
regarding all those members of the Jewish people who laid down their lives, who fought and rebelled against the Nazi enemy and his collaborators,
and to perpetuate their names and those of the communities, organizations and institutions which were destroyed because they were Jewish".

Maiden name:		שם משפחה לפני הנישואין:		Victim's family name:		שם משפחה של הנספה:	
TRAUER		TRAUER		TRAUER		TRAUER	
Nicks/other family name:		שם משפחה קודם/אחר:		First name (also nicknames):		שם פרטי (גם שם חיבה/כינוי):	
BENJAMIN		BENJAMIN		BENJAMIN		BENJAMIN	
Approx. age at death:	גיל משוער בעת המוות:	Date of birth:	תאריך לידה:	Gender:	מין:	Title:	תואר:
16	16	01/03/1927	01/03/1927	M	F		
Nationality:	התאזרות:	Country:	ארץ:	Region:	מחוז:	Place of birth:	מקום לידה:
FRENCH	FRENCH	FRANCE	FRANCE			PARIS-	PARIS-
Victim's father:	שם משפחה:	First name:	שם פרטי:	Ab:	אב:	נספה:	נספה:
TRAUER	TRAUER	JAKOB	JAKOB	1905	1905		
Victim's mother:	שם לפני הנישואין:	First name:	שם פרטי:	Am:	אם:	נספה:	נספה:
TRARZ	TRARZ	REGINE	REGINE	1908	1908		
Victim's wife/husband:	שם לפני הנישואין:	First name:	שם פרטי:	Am:	אשה/בעל של הנספה:	של הנספה:	של הנספה:
Address:		כתובת:	Country:	ארץ:	Region:	מחוז:	Permanent residence:
10, RUE SORBIER		10, RUE SORBIER	FRANCE	FRANCE			PARIS-
Member of org./movement:		חבר בארגון/תנועה:	Place of work:	מקום העבודה:	Profession:	מקצוע:	
Address:		כתובת:	Country:	ארץ:	Region:	מחוז:	Residence before deportation:
10, RUE SORBIER		10, RUE SORBIER	FRANCE	FRANCE			PARIS-
Places, events and activities during the war (prison / deportation / ghetto / camp / death march / hiding / escape / assistance / combat):							
ARRESTED ON 29 DECEMBER 1942 TO DRANCY, SEND TO AUSCHWITZ ON 13 Feb 1943							
Date of death:	תאריך המוות:	Country:	ארץ:	Region:	מחוז:	Place of death:	מקום המוות:
		POLAND	POLAND			AUSCHWITZ	AUSCHWITZ
Circumstances of death:							סיבות המוות:
Probably GAZ CHAMBER							Probably GAZ CHAMBER
אני, הח"מ, מצהיר בזה כי העדות שמסרתי על פרטיה נכונה ואמיתית לפי מיטב ידיעתי והכרתי. I, the undersigned, hereby declare that this testimony is correct to the best of my knowledge.							
Previous/maiden name:	שם משפחה קודם:	Family name:	שם משפחה:	First name:	שם פרטי:		
		TRAUER	TRAUER	Bruno	Bruno		
State/Zip code:	אזור/מיקוד:	City:	עיר:	Appt.:	דירה:	Entrance:	כניסה:
Relationship to victim (family/other):	הקרבה (משפחתית/אחרת):	קריבה:	הנני יוציא השואה:	Tel.:	מס' טלפון:	Country:	מדינה:
NEPHEW'S SON	NEPHEW'S SON	NEPHEW'S SON	I am / I am not a survivor			ISRAEL	ISRAEL
During the war I was in a camp / ghetto / forest / the resistance / in hiding / had false papers (write relevant optional)							
Date: 15/08/1999 תאריך: 15/08/1999 Place: ירושלים מקום: ירושלים Signature: Trauer חתימה: Trauer							

73449

Opfer der Shoa

LÖSUNG

- Informationen zu den Personen: vgl. Angaben in der Materialsammlung
- Die jeweiligen Seiten wurden von Überlebenden bzw. Familienangehörigen ausgefüllt: Bruder, Nichte, Großneffe
- Überlebende fühlen sich mitunter schuldig, weil sie überlebt haben. Das erscheint ungewöhnlich, ist aber eine häufig auftretende Reaktion Holocaust-Überlebender. Nach dem Ende des Zweiten Weltkriegs machten sich viele Überlebende auf die Suche nach Familienangehörigen, Freunden und Bekannten. Ihr Schicksal war oft über viele Jahre nicht zu klären, teils gab es Gewissheit, teils gab es nur „letzte Nachrichten“ (z. B. in Form von Eintragungen in Transportlisten), teils galten Personen als „verschollen“ oder wurden gerichtlich für „tot“ erklärt.
Es ist vielen Überlebenden ein Anliegen, dass ihre in der Shoa getöteten Familienmitglieder, Freunde und Bekannten nicht vergessen werden. Ihr Name, Informationen zu ihrer Person und ihr Schicksal sollen dokumentiert werden. Mit einem Foto kann dem Namen ein Gesicht und damit mehr Identität gegeben werden.
Es ist eine Form der Bewältigung eines Verlusts und zugleich eine sinnstiftende Handlung, weil auf diese Weise – gemeinsam mit Millionen anderen – ein Zeichen für die Nachwelt gesetzt wird.
- Wenn Sie über Juden und Jüdinnen in Wiener Neustadt recherchieren, dann nützen Sie dazu die beiden Literaturgrundlagen, welche Personen-Daten und Auszüge aus Datenbanken (der Sammlung Sulzgruber) enthalten:
Sulzgruber, Werner: Die jüdische Gemeinde Wiener Neustadt. Von ihren Anfängen bis zu ihrer Zerstörung. Wien: Mandelbaum 2005.
www.mandelbaum.at/books/764/6936
Sulzgruber, Werner: Das jüdische Wiener Neustadt. Geschichte und Zeugnisse jüdischen Lebens vom 13. bis ins 20. Jahrhundert. Wien: Mandelbaum 2010.
www.mandelbaum.at/books/764/7335